Matovičova vláda “zatočila” s byrokraciou. Plánuje zriadiť osemnásť nových inštitúcií!

- CZ24 News | 6. května 2020
SLOVENSKO: Niektoré budú úplne nové, iné sa majú zlučovať. Medzi avizovanými úradmi sú aj také, ktoré už v minulosti zanikli.

Vládne úrady, ministerstvá a ďalšie inštitúcie verejnej správy stoja každoročne štátnu pokladnicu miliardy eur.

K desiatkam orgánov štátnej správy má pribudnúť necelá dvadsiatka nových úradov. Vyplýva to z nového programového vyhlásenia Matovičovej vlády na roky 2020 až 2024.

Okrem vzniku nových úradov chce vláda zabezpečiť efektívnu verejnú správu a bojovať s byrokraciou. Vynára sa preto otázka, či sú tieto plány zlučiteľné. Nová vláda v tom ale problém nevidí.

„Cieľom navrhovaných zmien je zefektívniť verejnú správu a jej činnosť či procesy čo najviac zdynamizovať. Preto mnohé úrady či inštitúcie vzniknú iba zlúčením súčasných úradov či orgánov,“ reagoval tlačový odbor vlády na otázky Aktuality.sk.

Najvyšší správny súd

V rámci obnovy dôvery ľudí v právny štát chce vláda zriadiť Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Takýto súd by mal plniť funkciu disciplinárneho súdu pre sudcov, prokurátorov, exekútorov alebo notárov.

Týmto krokom by sa mala odbremeniť práca Ústavného súdu, pod ktorý v súčasnosti spadajú tieto právomoci.

„Vznik Najvyššieho správneho súdu po vzore Českej republiky by mohol pomôcť vyriešiť problém so slabo fungujúcimi disciplinárnymi konaniami nielen pri sudcoch, ale aj pri iných právnických profesiách. To by pomohlo posilniť efektivitu súdov, ale aj dôveru v justíciu ako takú,“ uvádza Prachárová.

Múzeum totalitných režimov

Vláda ďalej plánuje zvyšovať povedomie o totalitných režimoch našej histórie a o jeho obetiach. Preto chce podporiť výstavbu nového múzea, ktorého expozícia by bola zameraná na tento účel.

Múzeum 20. storočia

Ďalším múzeom, pre ktorého vznik chce nová vláda vytvoriť podmienky, je múzeum 20. storočia, určené na vzdelávacie účely.

Vláda chce aj takýmto spôsobom zvýšiť záujem o múzeá a galérie na priemer Európskej únie. To znamená zvýšenie ich návštevnosti oproti minulému roku o 50 percent.

Úrad pre národnostné menšiny

Vláda pod vedením Igora Matoviča chce zlepšiť postavenie národnostných menšín na Slovensku. Chce preto prijímať zákony o ich postavení a docieliť spomalenie ich asimilácie.

Pre národnostné menšiny chce vláda zvážiť aj možnosť zriadenia Úradu pre národnostné menšiny, aby menšiny využili svoje ústavné právo zúčastňovať sa na veciach verejných. Zriadenie tohto úradu by mohlo viesť k zrušeniu Úradu splnomocnenca vlády pre národnostné menšiny.

Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti

V rámci opatrení na ochranu obyvateľov Slovenska chce vláda vytvoriť a sfunkčniť Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Generálna inšpekcia bezpečnostných zborov

Nová vláda chce analýzou prehodnotiť účinnosť Úradu inšpekčnej služby, ktorý sa zaoberá zločinmi ozbrojených a bezpečnostných zborov. Pokiaľ by sa ukázalo, že takúto prácu by lepšie vykonávala Generálna inšpekcia bezpečnostných zborov, vláda navrhne jej vznik.

Národné vzdelávacie, výcvikové a tréningové centrum pre hasičov

Na zvýšenie profesionality členov hasičského a záchranného zboru chce vláda podporiť vybudovanie Národného vzdelávacieho, výcvikového a tréningového centra, čím chce vytvoriť podmienky na zvyšovanie bezpečnosti Slovenska. V takýchto centrách by mali možnosť trénovať aj dobrovoľné hasičské zbory.

Vojenský ombudsman

Vláda chce tiež zlepšiť sociálnu situáciu profesionálnych vojakov a ich rodín. V rámci ich lepšej ochrany chce vláda vytvoriť inštitút vojenského ombudsmana.

Pacientsky ombudsman

Vedenie štátu sa chce postarať aj o podporu nezávislého financovania pacientskych organizácií. Plánuje preto vytvoriť aj pozíciu pacientskeho ombudsmana.

Orgán spravujúci duševné zdravie

Plánom Matovičovej vlády je aj zriadenie nadrezortného orgánu spravujúceho oblasť duševného zdravia. Má ísť o inštitúciu zameranú na podporu zdravia, prevenciu a diagnostiku. Takýto orgán má prijať záväzok vytvoriť národnú inštitúciu na výskum a liečbu duševných chorôb.

HTA agentúra

V programovom vyhlásení vlády je aj plán zriadiť nezávislú HTA agentúru (Healt technology assesment), ktorá má vyhodnocovať trendy vývoja nových zdravotníckych technológií a liekov a ich posudzovanie pred registráciou na našom trhu.

Poradný orgán pre rodinnú politiku a demografiu

Nárast demografie na Slovensku. Aj toto je oblasť, ktorú si chce pod svoje krídla zobrať nová vláda. Zvažuje vytvorenie poradného orgánu, ktorý bude radiť vláde v otázkach rodinnej politiky a demografie. Nový orgán by mal pripraviť stratégiu na rast demografie na Slovensku.

Rada vlády pre konkurencieschopnosť

Zvyšovať konkurencieschopnosť chce vláda cez novú Radu vlády pre konkurencieschopnosť. Vzniknúť má transformáciou súčasnej Národnej rady pre produktivitu. Nové zákony a materiály týkajúce sa podnikateľov budú predložené vláde až po ich hodnotení touto novou radou.

Úrad pre správu majetku

Vláda chce v boji s praním špinavých peňazí zvážiť zriadenie Úradu pre správu majetku. Stať by sa tak malo na úkor Správy zaisteného a prepadnutého majetku v trestnoprávnom konaní.

Komisia na štrukturálnu reformu verejnej správy

Ide o jeden z programových bodov vlády, ktorým chce zjednodušiť verejnú správu. Vláda chce dosiahnuť zníženie zbytočných činností úradov. Preto chce vytvoriť novú komisiu, ktorá sa bude týmto problémom zaoberať. Má ísť o subkomisiu Komisie na štrukturálnu reformu verejnej správy pod palcom podpredsedu vlády pre legislatívu a strategické plánovanie.

Centralizovaný stavebný úrad

V súvislosti s plánovanou veľkou výstavbou štátnych nájomných bytov chce vláda zriadiť Centralizovaný stavebný úrad spadajúci pod ministerstvo dopravy. Vláda tak chce zrýchliť výstavbu takého veľkého počtu nájomných bytov.

Slovenská agentúra pre cestovný ruch

Hoci táto inštitúcia v minulosti zanikla, pretože jej agendu zhltlo ministerstvo dopravy, vláda plánuje jej návrat. Fungovať má po rakúskom vzore. Agentúra má v budúcnosti mapovať a analyzovať cestovný ruch na Slovensku, rovnako sa má postarať aj o jeho propagáciu.

Nemusí to byť problém

Podľa riaditeľky Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Veroniky Prachárovej by sme vznik nových orgánov nemali automaticky vnímať negatívne a spájať ho s byrokratizáciou.

„Opodstatnenie každého z nových orgánov však bude v konečnom dôsledku závisieť od kvalitného personálneho obsadenia, dobrého nastavenia toho-ktorého úradu v systéme vzťahov s inými úradmi a dostatku kompetencií naplniť účel svojho vzniku," hovorí Prachárová

Ani Peter Goliaš, riaditeľ inštitútu INEKO, si nemyslí, že by mohol vzniknúť rozpor medzi byrokraciou a efektívnou verejnou správou:

„Závisí to od náplne práce a výkonu úradov a tiež škrtov v menej efektivnych úradoch. V posledných rokoch napríklad vzniklo viacero analytických útvarov, ktoré sú rozhodne prínosom pre verejnú

správu. Tym nechcem povedat, že všetky nové urady budú prínosom. Radil by som skôr opatrnosť pri ich zakladaní a aj spätné vyhodnocovanie, či plnia svoj účel.“

Analytici zatiaľ nevedia odhadnúť, koľko nás zriadenie nových úradov bude stáť. Na túto otázku neodpovedal ani úrad vlády. O podrobnostiach ich vzniku chce informovať neskôr.

Pozrite si prehľad nových inštitúcií a orgánov, ktoré vláda plánuje vo svojom programovom vyhlásení zriadiť.

Centrálny orgán ľudských zdrojov

Vláda si stanovila za cieľ prijať plán ľudských zdrojov v štátnej správe. Chce tak plánovať výberové konania do štátnych pozícií, pričom ich rozvrh chce zverejňovať v niekoľkomesačnom predstihu.

Na tento účel chce vláda zriadiť centrálny orgán, ktorý by mal mať prehľad o zamestnancoch v štátnej správe. Na úrade vlády by tak mala vzniknúť aj štátna personálna agentúra, ktorá má stransparentniť výberové konania.

Veronika Prachárová z Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť tento krok víta. Podľa nej nám aj Európska komisia dlhodobo odporúča lepší manažment ľudských zdrojov vo verejnej správe.

„Plánovaný centrálny orgán ľudských zdrojov môže pomôcť k menšej byrokratizácii, napriek tomu, že pôjde o nový úrad. Štát by sa totiž naučil lepšie pracovať s kapacitami, ktoré má, a naopak, odbúravať tie, ktoré nepotrebuje,“ uvádza.